

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Tinelstraat Eindhoven

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

23 MAART 2020

Contactpersoon

MARTIJN STEVENS
Adviseur Ecologie & Specialist
Fauna

T +31 627061118
E martijn.stevens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED EN INGREEP	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	7
2.3	Afbakening effecten	7
3	WET NATUURBESCHERMING: BESCHERMDE SOORTEN	8
3.1	Methode	8
3.2	Aanwezigheid beschermde soorten	8
3.3	Effectbeschrijving	10
3.4	Toetsing	10
3.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	10
3.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	10
3.5	Vervolg	11
3.5.1	Zorgplichtmaatregelen	11
3.5.2	Bovenwettelijke maatregelen	11
4	CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN	12
4.1	Conclusie	12
4.2	Vervolgstappen	12

BIJLAGEN

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING	13
Soortbescherming	13

COLOFON

17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl (hierna Woonbedrijf) heeft het voornemen om een braakliggend terrein aan de Tinelstraat te Eindhoven in te richten met bebouwing en bijbehorende groen en parkeervoorzieningen. Deze QuickScan richt zich enkel op het braakliggende perceel, de parkeerplaats en de tijdelijke gebouwen in het plangebied (zie hoofdstuk 2).

Het plangebied bevindt zich buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN, in Noord-Brabant Natuurnetwerk Brabant, NNB, voorheen EHS) en het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied "Leenderbos, Groote Heide & Plateaux" bevindt zich op ruim 3,5 kilometer van het plangebied. Voor het project vindt geen bestemmingsplanwijziging in het NNB plaats en zijn, mede door de afstand, geen negatieve effecten te verwachten op kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden. Derhalve vindt geen nadere analyse plaats van de mogelijke negatieve effecten van de werkzaamheden op NNB en Natura 2000- gebieden.

In het kader van stikstof dient separaat een berekening te worden uitgevoerd om aan te kunnen tonen dat de stikstof uitstoot niet leidt tot een depositie verhoging op in de omgeving gelegen Natura 2000 gebieden.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten in het kader van de Wnb. Zie Bijlage A voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soortbescherming. Woonbedrijf heeft Arcadis gevraagd voor het voornemen een QuickScan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen.

1.2 Leeswijzer

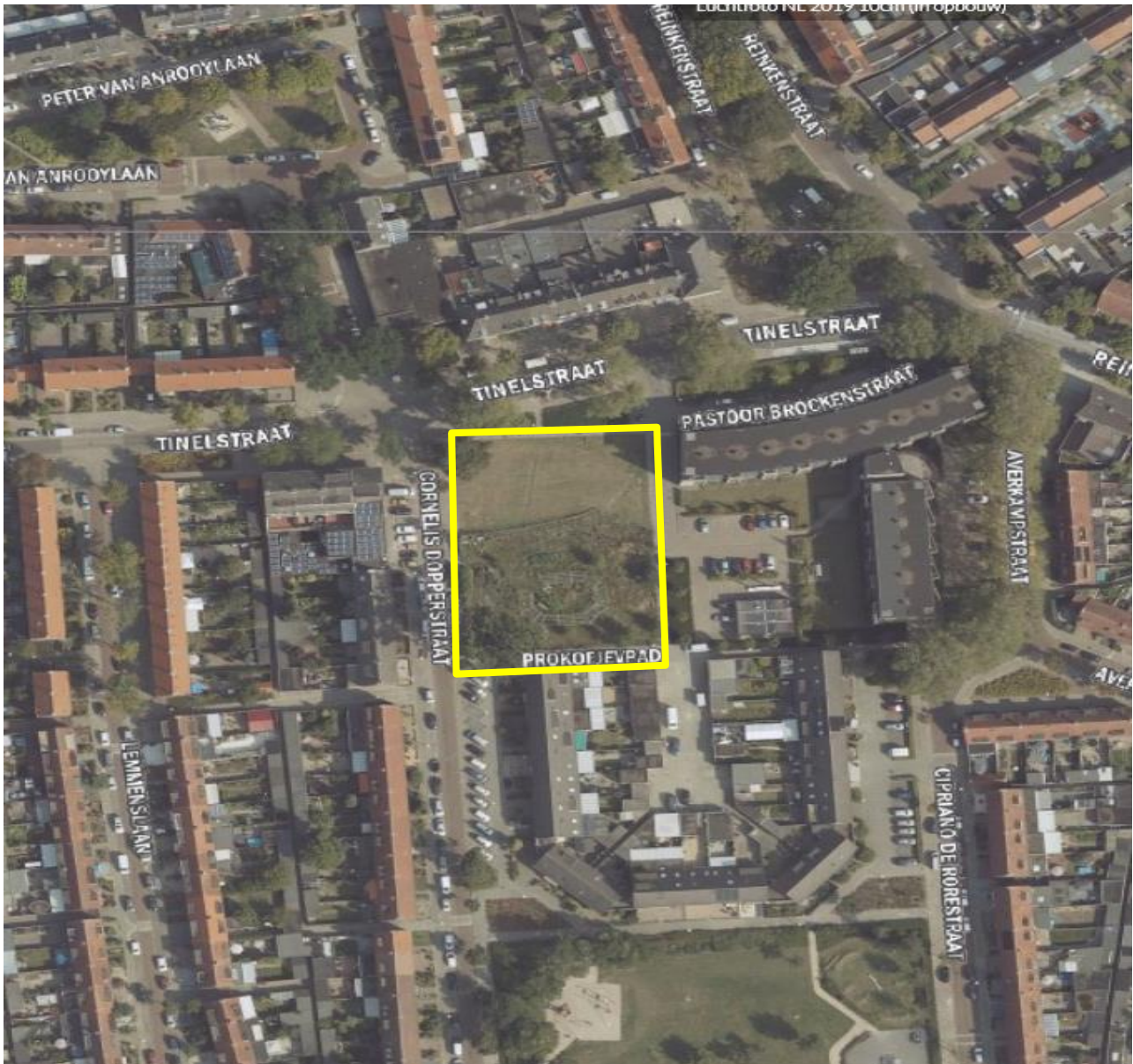
In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing opgenomen.

Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de soortbescherming Wnb.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

Het plangebied Tinelstraat ligt binnen de bebouwde kom in Eindhoven. Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein, enkele tijdelijke gebouwen, parkeerplaats, moestuin en tuin met struiken/hagen (Figuur 1).

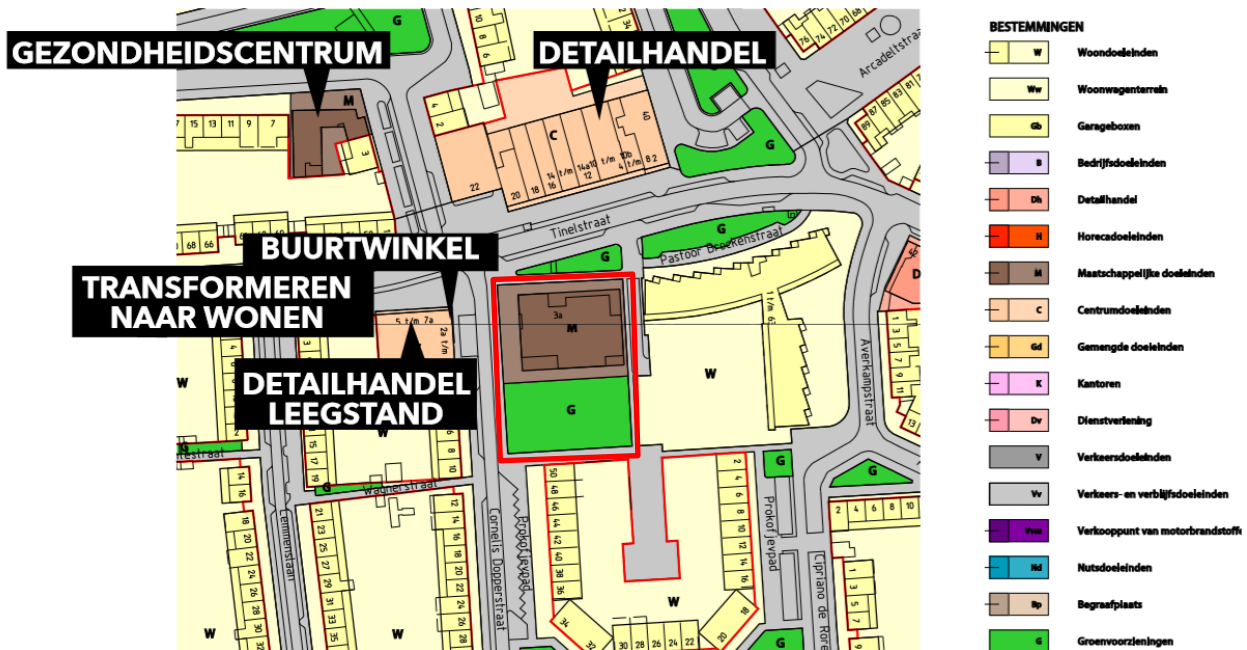

Figuur 1 Plangebied vanuit Woonbedrijf dat is beoordeeld in deze QuickScan (gele kader). ©Cyclomedia 2018

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Voorgenomen is het leegstaande terrein te herinrichten. Enkele bomen en struiken worden verwijderd en het terrein wordt bebouwd met een complex met driekamerappartementen. Het aanwezige parkeerterrein wordt opnieuw ingericht en het overige gebied wordt groen ingevuld.

Figuur 2 Bestemmingen van bebouwing in het plangebied. De rode omkadering geeft het deel van het plangebied weer dat is beoordeeld in deze QuickScan

Planning

Bij het opstellen van dit rapport was geen startdatum en/of duur van de werkzaamheden bekend. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden jaarrond uitgevoerd kunnen worden.

2.3 Afbakening effecten

Voor de beoordeling is ervan uitgegaan dat het gehele plangebied op de schop gaat en opnieuw wordt ingericht met uitzondering van enkele beeldbepalende bomen. Hierdoor zijn de volgende effecten te verwachten waarbij een onderscheid is gemaakt tussen tijdelijke effecten (gedurende de bouwfase) en permanente effecten (na realisatie).

Tijdelijke effecten: Verstoren, doden en/of verwonden van flora en fauna.

Permanente effecten: Verlies van leefgebied van flora en fauna (nest- en verblijfplaatsen en foerageergebied).

3 WET NATUURBESCHERMING: BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Methode

Bureauonderzoek is uitgevoerd waarbij bronnen als de verspreidingsatlas, verspreidingsgegevens (NDFF – periode 01/01/2015 t/m 31/12-2020) en websites van de FLORON, RAVON, De Vlinderstichting en de Zoogdierverseniging gebruikt voor het onderbouwen van de conclusies van de verschillende soortgroepen.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 5 april 2019 door Wouter van Overmeire, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren onbewolkt bij 6°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebied binnen of in de direct omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is op basis van het veldbezoek en bureauonderzoek per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied.

Tabel 1 Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten rondom het plangebied per relevante soortgroep

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend (NDFF).	Beschermde planten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Het veldwerk is niet uitgevoerd in de juiste tijd van het jaar voor het concluderen van de aan- of afwezigheid van alle beschermde flora. Het plangebied bestaat voor een deel uit parkeerplaatsen, units, een buurttuin met aangeplante kruiden en groenten en een verruigt grasland. Door de ligging (midden in de stad) en ontbreken van geschikt habitat zoals akkerranden en kalkgraslanden zijn beschermde soorten uitgesloten.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend (NDFF).	Algemeen beschermde broedvogels komen voor.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn algemene broedvogels zoals ekster, kauw en turkse tortel waargenomen, ook is een eksternest waargenomen. De bomen en struiken op de randen van het plangebied zijn geschikt als mogelijke verblijfplaats en foerageergebied. Alternatieven in de omgeving aanwezig.	
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend (NDFF).	Beschermde broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, komen voor. Het plangebied herbergt functies zoals foerageren en nemen van een zandbad. Verblijfplaatsen zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn huismussen waargenomen. Het gebied herbergt functies van het leefgebied van de huismus door aanwezigheid van beukenhagen (foerageergebied) en zand (zandbad). Nestplaatsen van huismus zijn uitgesloten door ontbreken van geschikte nestlocaties in gebouwen. Het plangebied heeft geen specifieke functie en maakt deel uit van een groter geschikt leefgebied, in de directe omgeving is aansluitend afdoende leefgebied aanwezig voor de lokale populatie huismussen.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van zwaardere beschermde soorten bekend (NDFF).	Beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zoals

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten tijdens veldbezoek. Door de aanwezigheid van begroeiing, zaden en rommelhoekjes is het gebied potentieel geschikt voor grondgebonden zoogdieren. Hierbij gaat het om algemene soorten als muizen en egel. Daarnaast is het gebied geschikt als foerageergebied voor de steenmarter. Verblijfsfunctie is uitgesloten door het ontbreken van geschikte bebouwing. Alternatief leefgebied in de omgeving aanwezig.	algemene soorten muizen en egel komen mogelijk voor. Daarnaast is incidentele aanwezigheid van foeragerende steenmarter niet uitgesloten.
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend (NDFF).	Verblijfplaatsen van vleermuissoorten uitgesloten. Plangebied is geschikt als foerageergebied. Andere functies uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek is het gebied gezien als mogelijk foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het gebied herbergt geen verblijfplaatsen of essentiële vliegroute voor vleermuizen. Het is een braakliggend terrein en in de omgeving is vergelijkbaar foerageergebied aanwezig waardoor het plangebied geen essentieel onderdeel is van het foerageergebied van vleermuissoorten.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend (NDFF).	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten tijdens veldbezoek. Door de afwezigheid van geschikt habitat zoals heide, hoogvenen, overgang van bos naar ruig grasland en zandverstuivingen en een verbinding met het verspreidingsgebied is het plangebied ongeschikt voor reptielen.	
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend (NDFF).	Algemeen beschermde soorten zoals gewone pad en kleine watersalamander zijn niet uit te sluiten.
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten tijdens veldbezoek. Door het ontbreken van poelen is het braakliggende terrein ongeschikt als voortplantingsplaats amfibieën. Algemene soorten zoals de gewone pad en kleine watersalamander komen mogelijk voor in vijvers van naburige tuinen en kunnen zich zo in het plangebied verspreiden.	
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend (NDFF).	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Ontbreken van open water in het plangebied zorgt voor afwezigheid van vissen.	
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> Ten zuiden van het plangebied zijn waarnemingen van iepenpage bekend.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Door het ontbreken van de iep is de iepenpage uitgesloten in het plangebied. Door de afwezigheid van poelen zijn voortplantingsplaatsen van beschermde libellen uitgesloten.	

3.3 Effectbeschrijving

Voor enkele algemene soorten geldt in de Provincie Noord-Brabant een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (zie Figuur 1 in Bijlage A). Algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn hierdoor vrijgesteld. De soorten uit deze soortgroepen genoemd in paragraaf 3.2 zijn vrijgesteld van verbodsbepalingen. Deze soorten worden in het vervolg van de rapportage niet meer beoordeeld. De zorgplicht is wel van kracht voor deze (en andere) soorten.

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.

Tabel 2 Effecten per soort(groep) als gevolg van werkzaamheden

Soort(groep)	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	Opzettelijk verstoren door werkzaamheden in het broedseizoen. Daarnaast wordt verblijfplaats en foerageergebied ontnomen door het verwijderen en verdwijnen van de vegetatie.	Ja
Huismus	Het terrein en de functies die het herbergt maakt deel uit van een groter gebied. Door de voorgenomen werkzaamheden verdwijnt tijdelijke een klein deel van het gehele leefgebied van de huismus. Significante effecten zijn daardoor uitgesloten. In de nieuwe situatie zal het aanwezige groen rondom het gebouw en de parkeerplaats een gelijkwaardige leefgebied functie voor de huismus vervullen	Nee
Grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Het plangebied herbergt enkel de functie als foerageergebied voor de steenmarter. Het verlies aan oppervlakte foerageergebied is een klein deel van totale foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied. Significante effecten zijn daardoor uitgesloten.	Nee
Vleermuizen	Het plangebied herbergt enkel de functie als foerageergebied voor vleermuizen. Het verlies aan oppervlakte foerageergebied is een klein deel van totale foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied. Significante effecten zijn daardoor uitgesloten.	Nee

3.4 Toetsing

3.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3 Beschermingscategorie van de relevante soorten

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels

3.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort/soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen.

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort(groep)	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X				Verwijderen van vegetatie.
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

3.5 Vervolg

In deze paragraaf zijn een aantal vervolgstappen beschreven. Door het nemen van mitigerende maatregelen en zorgplichtmaatregelen is overtreding van de Wnb uitgesloten. Daarnaast is door het uitvoeren van bovenwettelijke maatregelen eenvoudig een positieve bijdrage aan de biodiversiteit in de stad te realiseren.

Ter voorkoming van overtreding van de verbodsartikelen '3.1 Lid 1' van de Wnb dienen de volgende mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden:

- Verwijder alle vegetatie in het plangebied voorafgaande aan of na het broedseizoen;
- Houd de vegetatie kort gedurende de werkzaamheden;

3.5.1 Zorgplichtmaatregelen

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Bij het verwijderen van vegetatie: werk in de richting van groene perkjes die overblijven. Hierdoor zijn de mogelijk aanwezige dieren in staat zich naar andere locaties te verplaatsen.

3.5.2 Bovenwettelijke maatregelen

Om het gebied beter leefbaar te maken voor de aanwezige soorten kunnen bovenwettelijke maatregelen genomen worden. Dit is geen verplichting, maar heeft een positief effect op de aanwezige biodiversiteit. Door met het beplantingsplan rekening te houden met de soorten die bijdragen aan het leefgebied van de huismus (bijvoorbeeld beukenhagen/ligusterhagen) en voedsel voor vleermuizen en vogels (kruidenrijke inheemse planten) wordt een positieve bijdrage aan het gebied geleverd. Daarnaast kunnen eenvoudig verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluw, huismus en vleermuizen geïntegreerd worden in de bebouwing.

4 CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

4.1 Conclusie

In het plangebied komen broedvogels zonder beschermde nest en huismus (met jaarrond beschermd nest), vleermuissoorten en grondgebonden zoogdieren mogelijk voor.

Negatieve effecten op de huismus, vleermuizen en zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren is op basis van het voornemen uitgesloten.

Door de voorgenomen werkzaamheden vinden mogelijk negatieve effecten plaats op de broedvogels zonder beschermde nesten en algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten.

Door het nemen van mitigerende maatregelen, zijn overtredingen van verbodsbepalingen uitgesloten. Met kleine toepassingen in het ontwerp van het plangebied is eenvoudig een positieve bijdrage voor stadsnatuur te realiseren.

4.2 Vervolgstappen

Door het uitvoeren van de voorzorgs maatregelen zoals opgenomen in dit rapport zijn geen verdere vervolgstappen noodzakelijk. De voorgenomen werkzaamheden kunnen zonder verdere stappen in het kader van de Wet Natuurbescherming worden uitgevoerd. Er zijn geen beperkende voorwaarden vanuit de wet Natuurbescherming onderdeel beschermde soorten op de (her)bestemming en ontwikkeling van het plangebied.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2).
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.
- Bijlage II bij het Verdrag van Bern.
- Bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#)).

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- Bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn.
- Bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#)).

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- b. Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.
- c. Een bestendig gebruik.
- d. Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Voormalige Tabel 1-soorten	Vrijstellingen per Bevoegd gezag												Ontwerpbesluit	
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	N-Brabant	N-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Min. EZ	Definitief besluit
Aardmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Vrijstelling
Bosmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Geen vrijstelling
Bunzing	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Dwergmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Dwergspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Egel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Gewone bosspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Haas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Hermelijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	
Huisspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Konijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Ondergrondse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	
Ree	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Rosse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Tweekleurige bosspitsmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	
Veldmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Vos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Wezel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	
Wolrat	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Molmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
<i>Amfibieën</i>														
Bastaardkikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Bruine kikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Gewone pad	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Kleine watersalamander	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Meerkikker	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
<i>Voormalige Tabel 2/3-soorten</i>							✓							
<i>Zoogdieren</i>														
Eekhoorn	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Steenmarter	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Wild zwijn	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
<i>Reptielen</i>														
Hazeworm	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	
Levendbarende hagedis	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	

Figuur 1 Actuele lijst met vrijgestelde diersoorten provincie

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **soorten van de Vogelrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
2. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
3. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
4. Ter bescherming van flora of fauna.
5. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.
6. Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
2. Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.

3. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
4. Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten.
5. Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
2. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen.
3. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
4. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
5. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
6. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
7. In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

COLOFON

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
TINELSTRAAT EINDHOVEN

KLANT

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

AUTEUR

Marlon Tillmanns

PROJECTNUMMER

C05053.000127.0500

ONZE REFERENTIE

084070910:9

DATUM

23 maart 2020

GECONTROLEERD DOOR

Martijn Stevens
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

VRIJGEGEVEN DOOR

Martijn Stevens
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com